

СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗА ОБАВЕЗЕ

У радном спору терет доказивања чињеница да је обавеза престала статусном променом пада на терет туженог послодавца.

Из образложења:

"Тужилац је поднео тужбу против туженог "Железнице Србије" АД Београд, Секција за инфраструктуру Зајечар... 06. марта 2015. године тражећи накнаду за сменски рад за период од 08.12.2011. до 27.07.2014. године. У току поступка Влада РС, дана 02. јуна 2015. године донела је одлуку о оснивању Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром. Новоосновано Акционарско друштво "Инфраструктура железнице Србије" истог дана усвојила је Статут Акционарског друштва. По члану 10. Статута основни капитал друштва је 233.352.660,692 динара од чега је укупан уписани новчани улог 11.947.565,354 динара. Ни одлука о оснивању Акционарског друштва ни Статут не садрже правила о обавезама новооснованог Акционарског друштва. Поднеском од 27. октобра 2015. године тужилац је као туженог означио "Инфраструктуру железнице Србије" АД Београд, остајући у свему при наводима из тужбе. Субјективном преиначењу тужени се није противио истичући у поднеску од 18.11.2015. године да деобни биланс не постоји, а у ревизији је истакао да новоосновано друштво није преузело права и обавезе ранијег матичног и јавног предузећа. По обављеном вештачењу првостепени суд је расправу закључио и тужбени захтев усвојио.

Потврђујући првостепену пресуду жалбени суд сматра, између осталог, да је новоосновано друштво (нови тужени) пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 147. Закона о раду јер је од матичног послодавца преузео општи акт и све уговоре о раду.

На утврђено чињенично стање, правилно је примењено материјално право када је тужбени захтев усвојен и када је нови тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде за сменски рад у спорном периоду исплати суме ближе означене у изреци. У погледу права тужиоца и квалификације рада нижестепени судови су применили закључак Грађанског одељења Врховног касационог суда од 23.09.2014. године, који се односи на права запослених на увећану зараду по основу сменског рада, по коме се рад у турнусима уподобљава сменском раду.

У изјављеној ревизији тужени не оспорава право тужиоца на увећану зараду за рад у сменама, али се оспорава пасивна легитимација новотуженог.

Наиме, тужени сматра да је евентуална новчана обавеза настала из правног односа тужиоца и првобитно туженог "Железнице Србије" АД пре статусне промене, па је суд био дужан да мериторно одлучи у спору између учесника материјално правног односа тужиоца и "Железнице Србије" које и даље постоји као активно привредно друштво. Осим тога, ревидент сматра да тужилац није пружио доказ на околност да је након статусне промене на друготуженог прешла обавеза да тужиоцу накнади потраживање настало до дана распоређивања у новонастало друштво.

По становишту Врховног касационог суда, истакнути ревизијски наводи су неосновани.

Наиме, терет доказивања испуњења обавезе или чињеница које утичу на престанак обавезе лежи на туженом (дужнику), а не на повериоцу (тужиоцу). Странка треба да докаже оне чињенице које по материјалном праву имају за

последницу добијање спора, па ризик недоказаности сноси странка на којој је лежао терет доказивања. Из члана 231. став 3. ЗПП произилази да је поверилац у обавези да докаже своје својство повериоца (да се налазио у радном односу и да је радио у сменама – настанак права), а на туженом лежи обавеза доказивања чињеница која спречава остваривање права или услед које је право престало (да није дужник и да је његова обавеза статусном променом престала). Осим тога, у примени члана 147. Закона о раду послодавац је у обавези да доказује преузимање општег акта и уговора о раду.

Тужени своје тврдње није доказао.

Наиме, осим тврдње да деобни биланс између новонасталих предузећа и матичног предузећа није донет тужени није уопште пружио било какав доказ о "активи новонасталих предузећа и разликама вредности" из члана 452. став 1. ЗОО и члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, иако се сви евентуални докази налазе код њега а не код тужиоца.

По становишту ревизијског суда тужени је пасивно легитимисан у овој парници (осим по члану 147. Закона о раду) по још два основа и то:

а) по члану 452. став 1. ЗОО по коме "лице на које пређе нека имовинска целина физичког или правног лица или један њен део, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно њен део, поред досадашњег имаоца и солидарно с њим, али само до вредности њене активе";

б) по члану 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС" 36/2011, 99/2011, 83/2014 и 5/2015) по коме "друштво стицалац постаје солидарно одговорно са друштвом преносиоца за његове обавезе које нису пренете на друштво стицаоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем друкчије уговорено".

Имајући у виду изложено, неосновани су ревизијски наводи у којима се истиче да преузимање уговора о раду представља обавезу послодавца "за будућност" (од момента заснивања радног односа запослених са новооснованим предузећем) јер закључени и преузети уговор у случају статусних промена подразумева испуњење обавеза по ранијем уговору, осим ако у актима о статусним променама није друкчије одлучено (послодавац није доказао да је одлучено друкчије, односно да се са повериоцима друкчије споразумео)".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев2 1112/2016 од 28.12.2016. године, утврђена на седници Грађанског одељења 27.6.2017. године)